

Työryhmämuistio MMM 2002:20

Lohen rannikkokalastuksen kehittämistyöryhmä

Helsinki 2002

Maa- ja metsätalousministeriölle

Maa- ja metsätalousministeriö asetti toukokuussa 2002 työryhmän tehtävänänsä tehdä ehdotuksia toimenpiteiksi rannikon lohenkalastajien tilanteen edistämiseksi.

Työryhmän puheenjohtajaksi nimitettiin kalastusneuvos Orian Bondestam maa- ja metsätalousministeriön kala- ja riistaosastolta ja työryhmän jäseniksi puheenjohtaja Helena Boucht-Lindeman Österbottens Fiskarförbund:sta ja toimitusjohtaja Kim Jordas Suomen Ammattikalastajaliitosta. Työryhmän sihteeriksi nimitettiin ylitarkastaja Risto Lampinen maa- ja metsätalousministeriön kala- ja riistaosastolta.

Työryhmän tuli saattaa tehtävänsä loppuun syyskuussa 2002.

Työryhmä otti nimekseen Lohen rannikkokalastuksen kehittämistyöryhmä.

Työryhmä on työskennellyt siten, että puheenjohtaja ja sen jäsenet ovat koostaneet tekstejä, jotka on jaettu sähköisesti ja sen jälkeen kehitetty edelleen toisten näkökohtien perusteella. Yhdessä kokouksessa on keskusteltu työryhmän tavoitteista ja periaatteellisista kannanotoista.

Työryhmän muistioon liittyy kolme ehdotusta valtioneuvoston asetuksiksi.

Työryhmän muistioon liittyy Suomen Ammattikalastajaliiton toimitusjohtaja Kim Jordaksen täydentävä lausunto.

Saatuaan työnsä päätökseen työryhmä luovuttaa muistionsa maa- ja metsätalousministeriölle.

Helsingissä 30.9.2002

Orian Bondestam

Helena Boucht-Lindeman

Kim Jordas

Risto Lampinen

Sisällysluettelo

1.	Johdanto	5
	1.1 Työryhmän tavoitteet	5
2.	Nykytila	5
	2.1 Lohenkalastuksen säätely	5
	2.2 Kalastusrajoitusten vaikutus luonnonlohikantoihin	6
	2.3 Lohenkalastus osana rannikkokalastusta	6
	2.4 Kalastuksen säätelyn periaatteet	8
	2.5 Hyljekanta ja sen merkitys	8
3.	Kehittämismahdollisuuksia	11
	3.1 Lohen rannikkokalastuksen säätelyn kehittäminen	11
	3.2 Valikoivaa lohenkalastusta koskeva tutkimus	12
	3.3 Kalastusvälineiden kehittäminen	14
	3.4 Luonnonlohikantojen edistäminen	15
	3.5 Hyljekannan säätelyn kehittäminen	16
	3.6 Hylkeenkestävien kalastusvälineiden kehittämistä koskeva tutkimus	17
4.	Ehdotukset toimenpiteiksi	17
	4.1 Lohiasetuksen muuttaminen	17
	4.2 Kalastusasetuksen muuttaminen	18
	4.3 Metsästysasetuksen muuttaminen ja hyljekannan säätely	19
	4.4 Tukitoimenpiteitä ammattikalastajille	19
	4.5 Lohen vaelluspoikasten istuttaminen	20
	4.6 Tutkimustoiminta	20
Liite 1	IBSFC:n päätöslauselma lohen terminaalikalastusta koskevasta strategiasta	
Liite 2	Täydentävä lausuma	

1. Johdanto

1.1 Työryhmän tavoitteet

Ammattimaisen lohenkalastuksen ongelmien, eli tiukan säätelyn ja suurten hyljevahinkojen taustaa vasten työryhmä on asettanut seuraavat tavoitteet ehdotuksilleen:

- kehittää ja parantaa ammattimaisen lohenkalastuksen edellytyksiä kalastuskaudesta 2003 alkaen;
- optimoida istutetun lohen hyödyntäminen ja vähentää istutetun lohen eksymistä luonnonlohijokiin;
- lisätä Suomen lohenkalastusmahdollisuuksia ja samalla vähentää luonnonlohen saaliiksi joutumista Itämeren pääaltaan luonnonlohien ja istutettujen lohien sekakalastuksessa sekä siten parantaa luonnonlohikantojen tilaa; ja
- vähentää hylkeiden aiheuttamia saalis- ja pyydysvahinkoja.

Nykyisten kansallisten lohenkalastusrajoitusten merkittävä lieventäminen parantaisi heti lohenkalastajien tilannetta. Työryhmän toimeksianto ei kuitenkaan sisällä nykyisten lohenkalastusrajoitusten täydellistä uudistamista.

2. Nykytila

2.1 Lohenkalastuksen säätely

Suomen aluevesillä ja kalastusvyöhykkeellä harjoitettavaa lohenkalastusta on kevästä 1996 lähtien rajoitettu valtioneuvoston asetuksella 285/96. Muut asetukset, jotka niinkään rajoittivat lohenkalastusta, edelsivät tätä asetusta. Rajoitusten keskeisin tarkoitus on kalastuksen alkamisajankohdan porrastaminen varsinaisella Itämerellä, Saaristomerellä ja Pohjanlahdella. Rajoituksen tavoitteena on ollut Pohjanlahden luonnonlohikantojen vahvistaminen.

Tämän lisäksi lohenkalastusta rajoitetaan kansainvälisen Itämeren kalastuskomission kalastussäännöillä, jotka on sisällytetty EU:n neuvoston asetukseen 88/99. Näiden kalastussääntöjen keskeisin sisältö on ajoverkko- ja ajosiimakalastuksen rajoittaminen avomerellä. Lisäksi kalastuskomissio vahvistaa vuosittain suositukset lohikiintiöstä ja sen jaosta sopijapuolten kesken (EU, Venäjän Federaatio, Viro, Latvia, Liettua ja Puola).

Vuonna 1997 kansainvälinen Itämeren kalastuskomissio IBSFC hyväksyi erityisen lohen toimintaohjelman. Toimintaohjelman tavoitteena on edistää lohen luonnontuotantoa siten, että vuonna 2010 saavutetaan vähintään 50 prosenttia jokien luontaisesta tuotantokapasiteetista. Samoin tavoitteena on ylläpitää lohenkalastusta mahdollisimman korkealla tasolla.

Kalastuskomissio vahvisti vuonna 2002 lohen toimintaohjelman puitteissa päätöslauselman lohistrategiasta terminaalikalastusalueilla (pätöslauselma liitteenä 1). Strategian tavoitteena on suunnata kalastus luonnonlohien ja istutettujen lohien sekakalastuksesta pääasiassa istutetun lohen kalastukseen. Tavoitteena on myös optimoida istutettujen lohikantojen hyödyntäminen ja vähentää istutettujen lohien vaaraa eksyä luonnonlohijokiin.

Ne sopijapuolet, jotka istuttavat eväleikattuja (rasvaevä leikattu pois) lohismoltteja ja voivat tieteellisesti kansainväliselle merentutkimusneuvostolle ICES osoittaa, että ne harjoittavat joko

puhdasta tai valikoivaa istutetun lohien kalastusta saavat suhteessa istutuksiinsa osan hyödyntämättömistä istutetuista lohista. ICES arvioi vuosittain hyödyntämättömien istutettujen lohien määrää. Sopijapuolten, joille osoitetaan lisäkalastusmahdollisuuksia tulee vähentää luonnonlohen ja istutetun lohien sekakalastustaan puolella sillä määrällä, jonka ne lisäkalastusmahdollisuuksina saavat.

Kalastuksen sääteily Tornionjoen ja Muonionjoen sekä Tornionjoen edustan merialueella tapahtuu rajajokisopimuksen puitteissa. Sopimus sisältää kalastussäännön, joka säätelee kalastusta joissa. Merialueen kalastusta säädellään kummin maan antamalla asetuksilla (Suomessa 319/98). Asetusten keskeinen sisältö on lohienkalastuksen aloittamisajankohdan rajoittaminen. Viimeisten vuosien aikana maat ovat neuvotelleet ja tehneet eräitä muutoksia aloittamisen päivämäärään sekä muihin merialueen määräyksiin.

2.2 Klastusrajoitusten vaikutus luonnonlohikantoihin

Erityisesti voimassa olleet kansalliset kalastusrajoitukset ovat vuosina 1996-2002 merkittävällä tavalla edistäneet luonnonlohikantojen elpymistä. Tämä on todettu Tornion- ja Simojoen jokipoikastiheyden ja vaelluspoikasten merkittävänä lisäyksenä vuodesta 1996 lähtien. Myös jokien lohisaaliit olivat 90-luvun puolivälin jälkeen huomattavasti suuremmat kuin 70- ja 80-luvuilla ja 90-luvun alkupuolella (Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Kalavarat 2001, SVT Maa-, metsä- ja kalatalous 2001/59).

Kansainvälisen Itämeren kalastuskomission tavoite jokien vaelluspoikastuotannon tasosta (50 prosenttia luontaisesta tuotantokapasiteetista) saavutettiin vuonna 2000 sekä Tornion- että Simojoessa. Tornionjoesta vaelsi vuonna 2002 merelle 600 000 luonnossa syntyntä vaelluspoikasta ja Simojoesta 53 000 luonnossa syntyntä vaelluspoikasta. Tornionjoen arvioitu lisääntymiskapasiteetti on 500 000 ja Simojoen 75 000 vaelluspoikasta. Arvioitu tuotanto oli vuonna 2002 Tornionjoessa 120 % ja Simojoessa 71 % arvioiduista kapasiteeteista. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksessa analysoidaan parhaillaan arvioitua jokien tuotantokapasiteetin tasoa.

Näin ollen voidaan todeta, että asetetut tavoitteet on Suomessa saavutettu huomattavasti ennen vuoden 2010 määräaikaa. Saavutus on erityisesti Suomen kansallisten rajoitusten ansiota ja sitä voidaan pitää merkittävänä saavutuksena ottaen huomioon kalakantojen elvyttämiseen liittyvät vaikeudet muissa maissa. Tornionjoen ja Simojoen lohikannat edustavat harvoja EU:n kalakantoja, jotka viime vuosina ovat merkittävällä tavalla elpyneet.

2.3 Lohenkalastus osana rannikkokalastusta

Lohen ammattikalastuksen edellytykset ovat heikentyneet pääasiassa lohienkalastuksen rajoitusten sekä merihylkeiden voimakkaan runsastumisen ja niiden aiheuttamien saalis- ja pyydysvahinkojen vuoksi.

Merialueella toimivien ammattikalastajien kokonaismäärä on vähentynyt noin 1 000 varsinaiseen ammattikalastajaan. Kalastajien keski-ikä on korkea ja uusien kalastajien rekrytoituminen alalle vähäistä. Näin ollen on todennäköistä, että ammattikalastajien lukumäärä vähenee entisestään.

Aktiivisia avomerellä toimivia lohialuksia oli vuonna 2002 noin kymmenen ja aktiivisia rysäkalastajia (vähintään 100 lohien saalis) noin 80. Lohenkalastuksen rakenne on rajoitusvuosina 1996-2001 muuttunut siten, että avomerikalastus Pohjanlahdella on lähes loppunut ja

rannikkokalastus palannut 1980-luvun tasolle sekä jokikalastus lisääntynyt (kuvat 1 ja 2). Pohjanlahden alueella lohisaalis on kiintiöseurannan mukaan vuoden 1999 jälkeen enenevässä määrin saatu Perämeren pohjukan suppealta rajoitusvyöhykkeeltä IV (kuvat 3 ja 4). Syyt saaliin lisääntymiseen kyseisellä alueella ovat rajoitusten vaikutus pitkin rannikkoa, terminaalikalastus Kemijoen suulla sekä kossien runsas esiintyminen. Suomen lohisaaliin kokonaismäärä Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden alueelta on vuodesta 1995 vähentynyt n. 1 000 tonnista n. 350 tonniin vuonna 2001.

Ahvenanmaalla 27 aluksella on lupa harjoittaa ammattimaista lohenkalastusta ajoverkoilla ja ajosiimoilla. Lohenkalastuksella on olennainen merkitys 15 alukselle. Kalastus tapahtuu pääasiassa huhti-kesäkuun aikana, kun taas ainoastaan jotkut alukset kalastavat syksyllä. Harvat alukset kalastavat ajoittain myös muilla Itämeren pääaltaan alueella. Myös ahvenanmaalainen kalastus on aikasäätelyn johdosta viime vuosina supistunut.

Viime vuosille (2000-2002) kansainvälinen Itämeren kalastuskomissio on suositellut Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohikiintiöksi 450 000 lohta. EU:n osuus siitä on 339 377 lohta, josta Suomelle kuuluu 114 068 lohta. Suomi on voimassa olleiden kalastusrajoitusten vuoksi hyödyntänyt vain osan lohikiintiöstään. Kun vuonna 1996 lohikiintiömme käyttöaste kiintiöseurannan perusteella oli 98 prosenttia (112 122 lohta), se oli vuonna 2001 enää 60 prosenttia (68 886 lohta) ja kuluvana vuonna todennäköisesti vieläkin alhaisempi. Lohikiintiön vajaakäyttö on poikkeustapaus, koska kaikkien muiden merkittävien kiintiöiden (silakka, kilohaili ja turska) käyttöaste oli vuonna 2001 lähes 95 prosenttia tai enemmän.

Rannikkokalastus on monilajikalastusta. Kohdelajeina ovat mm. lohi, siika, silakka, ahven, kuha, made ja hauki. Kalastuksessa käytetään erilaisia kalastustapoja ja välineitä. Eri rannikon osien välillä esiintyy myös vaihteluja eri kalastustavoissa ja niiden yhdistelmissä. On tärkeää huomata, että lohi on muodostanut tärkeän osan Pohjanlahden rannikkokalastuksen kokonaistuloista. Kaikille lohi ei ole tärkein laji, mutta se on muodostanut liikevaihdon perustan. Lohenkalastuksen aikarajoitusten johdosta merkittävä osa tuloista on menetetty, joka muodostaa vakavan uhan koko rannikkokalastuksen tulevaisuudelle.

Varsinais-Suomen TE-keskuksen toimeksiannosta tehdyn selvityksen mukaan (Kala- ja riistaraportteja nro. 45, 2001) rannikkokalastajat ovat pyrkineet kehittämään kalastusstrategiaansa tehostamalla kalastusta. Kustannustehokkuutta suhteessa saaliiseen on nostettu ja kalastajat ovat lisänneet työtaakkaansa maksimaaliselle tasolle. Tämä ei kuitenkaan ole korvannut sitä menetystä, jonka aikarajoitus on aiheuttanut. Aikarajoitus on johtanut kannattavuuden alenemiseen ja yrittäjien määrän vähenemiseen. Käytännössä Pohjanlahdella ei esiinny lajeja, jotka tulojen merkittävänä perustana voisivat korvata lohen.

Viime vuosien aikana ajoverkkokalastus on kehittynyt niin, että pieni laivasto on sopeuttanut strategiansa pysyväisluonteiseen tilanteeseen ja sen koko ei ole muuttumassa, eikä potentiaalisia aloittajiakaan ole muutosta odottamassa. Tuottavimmat pyyntialueet ovat pääaltaalla ja kalastus tapahtuu muualla lähinnä sään tai suhdanteiden ohjaamana. Alusten kotipaikat ovat pääasiassa Selkämeren satamissa ja ne kalastavat kolmen hengen miehistöllä sekä täydellä verkkomäärällä. Ajosiimaa on myös käytetty pyydyksenä pääaltaalla kalastaneissa aluksissa, joten strategia on ajoverkkoja vastaava.

Rannikon läheisyydessä pienillä, noin kymmenellä aluksella yksin tai toisen kalastajan avustuksella tapahtuva ajoverkkopyynti loppui lähes kokonaan säätelyn alettua. Pyyntimuoto oli tärkeä elementti etenkin Selkämeren rannikon monilajikalastajille, joiden tulos koostuu usean pyyntimuodon

yhdistelmästä. Potentiaalista kalustoa on edelleen olemassa, mutta sen käyttö on huomattavan vajaatehoista ja monet kalastajat ovat kustannussyistä joutuneet luopumaan kalustostaan tai jättäneet sen huoltamatta.

Siimakalastusta säätelevän aikataulun voimaansaattaminen lopetti monen venekunnan kohdalla kiintosiimalla tapahtuneen lohennyynnin. Kalastusmuoto on kustannuksiltaan edullinen ja sopi monelle rannikkokalastajalle syksyn tulolähteeksi. Kalustoa on käyttämättä Pohjanlahdella monin paikoin, mutta etenkin hylkeiden lisääntyminen on ollut syynä siihen, ettei siimoja ole viritetty pyyntiin viime vuosina edes koeluontoisesti. Myös myöhäinen sallittu kalastuksen aloitus on yhä tuulisemmiksi käyneinä syksyinä vähentänyt kiinnostusta.

Paikallisesti on myös käytetty erilaisia ankkuroituja lohiverkkoja ja yksittäisiä koukkuja lohennyynnissä, mutta näiden merkitys on vähäinen.

2.4 Kalastuksen säätelyn periaatteet

Kalakantojen hoidon osalta EY:n yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteena on vahvistaa kiintiöt ja kalastuksen muut määräykset kestävän ja vastuullisen kalastuksen periaatteen mukaisesti. Tämä myös turvaa ammattikalastuksen pidemmän aikavälin edellytykset. Kalastuksen säätelyn keskeinen periaate on rajoittaa kalastusta vain kalakantojen tilan niin vaatiessa. Rajoituksia lievennetään kun asetetut tavoitteet on saavutettu.

2.5 Hyljekanta ja sen merkitys

Suomen rannikkoalueilla esiintyy kaksi hyljelajia: harmaahylje (jäljempänä halli) ja itämeren norppa. Hallia esiintyy koko Itämerellä, mutta se on lukumääräisesti runsain Ahvenanmerellä ja Pohjanlahdella. Itämeren norppaa esiintyy eniten Perämerellä, mutta sitä tavataan koko Suomen rannikolla. Hallin terveydentila on enemmän tai vähemmän normaali ja se lisääntyy Suomen alueella keskimäärin 10 % vuotuisella kasvunopeudella.

Vuoden 2001 laskennoissa havaittiin Itämerellä 10 290 hallia, joista 90 % havaittiin leveysasteen 59°00'N pohjoispuolella, pääasiassa Saaristomerellä, Ahvenanmaan ympärillä ja Pohjanlahdella. Vuoden 2002 laskennoissa Suomen merialueilla havaittiin yhteensä 5 000 hallia, joka on suurin lukumäärä 30 vuoden aikana. Hylkeiden todellinen lukumäärä on suurempi, koska osa hylkeistä jää laskennoissa näkemättä. Kun kanta oli pienimmillään 1970-luvun puolivälissä se arvioitiin 3 600 eläimeksi koko Itämerellä. Tiedot norpista eivät ole yhtä tarkkoja. Tuorein laskenta 1990-luvun puolivälissä antoi luvun 5 500 eläintä.

On kuitenkin otettava huomioon, että laskettujen hallien lukumäärä ei ole sama kuin todellinen hallien lukumäärä. Tutkijat eivät tiedä hallien todellista lukumäärää, mutta on arvioita siitä, että noin 30 prosenttia halleista jää laskennoissa näkemättä. Tiedot siis osoittavat havaittujen hallien lukumäärän, mutta osa ui tai sukeltaa eivätkä tämän vuoksi tule havaituiksi. Konservatiivinen arvio viittaa siis siihen, että Itämerellä on vuonna 2002 yhteensä noin 22 000 hyljettä $(10\,290/1-0,3) = 14\,700 * 1,10 = 16\,170 + 5\,500 = 21\,670$). Vuosittaiset laskennat antavat kuitenkin suhteellisen hyvän kuvan hallikannan kasvunopeudesta, jonka mukaan kannan kasvu on merkittävä ja kanta on voinut lisääntyä voimakkaasti erittäin alhaiselta tasolta.

Hallilla sukupuolet eroavat huomattavasti toisistaan, joka merkitsee sitä, että koiras on naarasta merkittävästi suurempi. Koiras voi painaa jopa 300 kiloa naaran painaessa normaalisti 120-170 kiloa. Hallinaaras synnyttää kuuttinsa tavallisesti jälle, mutta alueilla, joissa ei ole jäitä kuutit

voivat syntyä myös maalle. Kuuttiminen ajoittuu hallilla helmikuun lopusta huhtikuun alkuun huipentuen maaliskuun puolivälissä. Tänä aikana kuutin paino lisääntyy 1,5-2 kilolla päivässä. Kuuttien paino on noin 50 kiloa naaraan vierottaessa niitä. Hyljenaaras hylkää kuuttinsa heti vierotuksen jälkeen. Kuutin tulee tämän jälkeen selviytyä omin avuin.

Hallit syövät todennäköisesti hyvin vähän lisääntymisaikana. Naaraalle imettäminen on erittäin energiaa vievää ja se menettää tänä aikana noin 40-50 % kokonaispainostaan. Lisääntymisajan jälkeen halli aloittaa taas syömisen, mutta karvanvaihtokausi ajoittuu touko-kesäkuulle. Tänä aikana hylje viettää suuren osan ajastaan maalla tai jäljellä olevilla jäillä. Aikaa hyödynnetään myös vuosittaisissa kannan koon laskennoissa. Karvanvaihdon jälkeen alkaa intensiivinen ruoanetsintäkausi. Molemmat sukupuolet keräävät uudestaan lisääntymiskaudella käytetyt rasvavarastot. Tämä jatkuu pääosan kesää, syksyä ja alkutalvea.

Hylkeiden runsas esiintyminen on johtanut suuriin ongelmiin kalastuselinkeinolle. Hylkeet syövät ja repivät kaloja, rikkovat pyydyksiä ja kala pakenee rikotuista pyydyksistä. Ammattikalastajilta saadut tiedot viittaavat myös siihen, että hylkeiden läsnäolo pelottaa pois ja hajottaa kalaparvia ja vähentää siten epäsuorasti saaliita. Hyljevahinkotyöryhmän muistiossa MMM 2000:14 kalastuksen kokonaismenetysten arvioitiin vuonna 1999 ylittävän 1,68 miljoonaa euroa. Kalastuksen vahingot ovat jatkaneet kasvuaan viimeisten vuosien aikana. Hyljevahinkoja esiintyy koko rannikolla, mutta eräiden alueiden kalastajat kärsivät enemmän kuin muut. On myös kalastajia, joiden on ollut pakko lopettaa elinkeinonsa hyljevahinkojen takia. Myös kalankasvatus kärsii hyljevahingoista ja vahingot arvioitiin runsaaksi 330 000 euroksi vuonna 1999. Nykyään suurin osa hylkeiden kalastukselle ja kalankasvatukselle aiheuttamista vahingoista johtuu halleista.

Paitsi vahinkoihin, jotka aiheutuvat pyydysten ja kalanviljelylaitosten lähellä, suuremmalla hyljekannalla on suora vaikutus kalakantoihin, jotka muodostavat sen ravinnon. Arvioiden mukaan aikuinen hylje syö noin 2 tonnia kalaa vuodessa. Hylkeen tappaman kalan määrä on suurempi, koska se syö joskus ainoastaan kalan herkullisemmat osat. Voidaan varovaisesti arvioida, että hylkeen syömän tai tappaman kalan määrä olisi noin 3 tonnia/vuosi. Kun hylkeiden kokonaismäärä Itämeressä on noin 22 000 ja kun jokainen hylje arvioidaan syövän/tappavan 3 tonnia kalaa/vuosi tämä vastaa vuosittaista 66 miljoonan kilon poistoa. Tätä voidaan verrata Suomen ammattimaisen kalastuksen merialueen 104 miljoonan kilon saaliiseen vuonna 2001. Saaliista silakka ja kilohaili muodostavat noin 80 %.

Suuri hyljekanta kilpailee siis merkittävällä tavalla kalantuotannosta ihmisen kanssa. Kun predaatio suuntautuu arvokkaisiin kalalajeihin kuten esim. loheen ja siikaan ja mahdollisesti istutettuun nuoreen kalaan (lohismoltti, siika ja taimen) sen merkitys on arvossa suurempi kuin mihin määrä viittaa. Jo nämä arviot osoittavat, että hyljekantaa on hoidettava samojen biologisten ja taloudellisten periaatteiden mukaan kuin kalakantoja tai esim. muita riistakantoja, eikä perustuen tunteenomaisiin arvoihin. Viime vuosien aikana on luonnonvarojen hoidossa pyritty ottamaan huomioon ekosysteemit kokonaisuudessaan (nk. ekosysteemiin perustuva lähestymistapa, ecosystem approach). Esimerkkeinä tästä voidaan mainita merellisten nisäkäspopulaatioiden vaikutus kalapopulaatioihin, kalastuksen vaikutus pohjaelimestöön, kalapopulaatioiden vuorovaikutus (turska ja kilohaili Itämeressä) ja rehevöitymisen vaikutus kalojen kutualueisiin. Hyljekannan hoito, jonka yhteydessä arviointeja tehdään hyljekannan vaatiman kalamäärän perusteella on täysin sopusoinnussa ekosysteemiin perustuvan lähestymistavan kanssa. Kyse on viime kädessä kestävästä kala- ja nisäkäspopulaatioiden hoidosta siten, että kalapopulaatioiden koko ei vähenny liian voimakkaasti ylisuuren hyljekannan takia.

Hyljevahinkoja on esiintynyt niin kauan kuin ihminen on kalastanut passiivisilla pyydyksillä kuten verkoilla, rysillä tai siimoilla. Ensimmäiset merkinnät hyljevahingoista ovat 1500-luvulta. Näinä aikoina rannikon väestön hylkeenmetsästyksestä saamat tulot ylittivät huomattavasti hylkeiden aiheuttaman vahingon. Kun 1800-luvulla hylkeiden taloudellinen merkitys väheni suhteessa kalastustuloon, metsästyksessä väheni ja hylkeitä alettiin yhä enemmän pitää vahinkoeläiminä. Nopeasti otettiin Itämeren maissa käyttöön tapporahaan perustuva järjestelmä, Suomessa vuonna 1909.

Ympäristömyrkyjen ja voimakkaan verotuksen vuoksi hyljekanta väheni suuresti 1950-1970-luvuilla ja oli alimmillaan 1970-luvun puolivälissä, jolloin kanta arvioitiin 3 600 hylkeeksi. 1970-luvulla hallin kuutit rauhoitettiin ja aikuiset hallit kuuttimisen aikana tullaan täysrauhoitetuksi vuonna 1982. Kannat rupeivat elpymään ympäristömyrkykuorman vähennyttä ja täysrauhoituksen astuttua voimaan.

Halli ja Itämeren norppa lasketaan molemmat riistaeläimiksi metsästyslain 5 § mukaisesti. Metsästyksellä tarkoitetaan luonnonvaraisena olevan riistaeläimen pyydystämistä tai tappamista sekä saaliin ottamista metsästäjän haltuun. Metsästyksellä tarkoitetaan kestävän hyödyntämisen periaatteen mukaisesti ja siten, etteivät riistakannat vaarannu. Hallilla ja norppalla on yleinen rauhoitusajka, joka alkaa 16.10. ja kestää 15.4. asti. Hallia ja norppaa saa siten metsästyksellä niin kuin metsästyslainsäädännössä säädetään aikana, jota yleinen rauhoituskausi ei kata.

Maa- ja metsätalousministeriö on vuodesta 1995 alkaen myöntänyt lupia hylkeiden tappamiseen tutkimustarkoituksessa. Vuodesta 1997 alkaen on vahvistettu kansallinen metsästyskiintiö. Tätä on vuosittain varovaisesti nostettu ja se on metsästyskaudelle 2002-2003 yhteensä 230 eläintä. Hylkeenmetsästyksellä tarkoitetaan uusiutuvan luonnonvaran kestävää käyttöä, jossa noudatetaan metsästyseettisiä periaatteita ja saalis otetaan talteen. Eräs hylkeenmetsästyksen tärkeä tavoite on myös vähentää hylkeiden ammattikalastukselle ja kalanviljelylle aiheuttamia vahinkoja.

Metsästyslainsäädännön mukaisesti hallin ja norpan metsästämisestä edellytetään metsästyslupaa ja niitä myöntävät riistanhoitopiirit. Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa vuosittain suurimman sallitun eläinmäärän, joka metsästysvuonna (1.8.-31.7.) voidaan metsästyslupien nojalla metsästyksellä sekä antaa määräyksiä ja ohjeita metsästyksen harjoittamisesta. Metsästyslupia on toistaiseksi myönnetty ainoastaan hallille. Ensimmäiset luvat hallin rajoitettua metsästyksellä varten myönnettiin vuonna 1997. Kuluvana metsästysvuonna 2002-2003 voidaan kaataa enintään 230 hallia syksyllä (1.8.-15.10.) ja keväällä (16.4.-31.7.).

Metsästysvuonna 2001-2002 hallien metsästyskiintiö oli 180 ja myönnettyjen metsästyslupien lukumäärä 162. Metsästyksellä johti 68 hallin tappamiseen. Eri syistä johtuen, pääasiassa lyhyen metsästyksikauden, ilmasto-olosuhteiden, kokeneiden metsästäjien ja sopivien metsästyksipaikkojen puutteen vuoksi niillä alueilla, joilla kalastusta harjoitetaan, metsästyskiintiön hyödyntämistä on jäänyt erittäin alhaiseksi (metsästyksikausi 2001-2002 n. 38 prosenttia).

Vuonna 2001 Suomi perusti rannikolle seitsemän hylkeensuojelualuetta. Näillä alueilla liikkuminen ja oleskeleminen on ympäri vuoden kielletty lähempänä kuin puolen meripeninkulman (926 m) etäisyydellä luodosta tai luotojen ryhmistä, jotka eritellään suojelualueiden kartoissa, ellei siihen ole Metsähallituksen antamaa lupaa. 16.6.-31.1. välisenä aikana alueella liikkuminen puolen meripeninkulman säteellä luotojen ulkopuolella on sallittua, muina aikoina edellytetään Metsähallituksen lupaa. Ammattikalastajilla on oikeus harjoittaa troolikalastusta, kalastaa ohutlankaisilla verkoilla ja asettaa sellaisia rysiiä ja loukkuja pyyntiin, joiden nielut estävät hylkeen pääsyn sisälle ja tässä tarkoituksessa liikkua suojelualueilla puolen meripeninkulman säteellä kartoissa eritellyistä luodoista. Metsästyksellä on kokonaan kielletty hylkeensuojelualueilla.

3 Kehittämismahdollisuuksia

3.1 Lohen rannikkokalastuksen säätelyn kehittäminen

Valtioneuvoston asetus 285/96 lohenkalastuksen säätelystä on antanut erittäin hyviä tuloksia luonnonlohikantojen kehittymisen kannalta. Toisaalta ammattimainen lohenkalastus on rajoittunut hyvin lyhyeen kauteen. Tämä on kostautunut koko rannikkokalastuksessa, koska lohenkalastus on yksi rannikkokalastuksen kulmakivistä. Ammattikalastajat ovat toivoneet, että rannikon lohenkalastusta voitaisiin kehittää. Tämä tapahtuu optimaalisella tavalla siten, että luonnonlohikantojen tila paranee samalla kun istutettujen lohikantojen hyödyntäminen lisääntyy ja ammattikalastus hyötyy.

Tällainen säätely voisi perustua istutetun lohen valikoivaan pyyntiin. Pohjois-Amerikan Tyynen Valtameren rannikolla kuningas- ja hopealohen pyynti on perustunut tähän periaatteeseen. Kaikki istutetut lohismoltit on eväleikattu ja ne voidaan siten saaliissa erottaa luonnonlohista. Kalastus tapahtuu nuotalla ja vetouistelemalla. Nuottakalastus mahdollistaa luonnonlohen (rasvaevällinen) vapauttamisen kuten myös vetouistelu. Lisäksi tutkitaan valikoivan kalastuksen mahdollisuutta erilaisilla verkoilla ja loukuilla. Ikonen ja Niva (Kala- ja riistaraportteja nro. 233, 2001) selostavat ko. hyvin laajoja smoltti-istutuksia ja eväleikkauksia sekä kalastuksen säätelyä.

Vastaavaa säätelyä voitaisiin soveltaa Suomessa. Kalastus lohiloukuilla tarjoaa parhaat mahdollisuudet tähän. Ammattikalastajille voitaisiin yleisenä kieltoaikana sallia kalastamisen lohiloukuilla, jotka mahdollistavat luonnonlohen vapauttamisen elävänä takaisin mereen. Järjestelmä edellyttää, ettei pyydetty lohi silmäydy lohiloukkuihin eikä pyynti ja vapauttaminen vaikuta lohien kutuvaellukseen tai johda merkittävään kuolleisuuteen. Rysänperän tulee olla pienisilmäisestä hapaasta, joka pyytää kalan "sumpunomaisesti" ja muut osat hapaasta, joka ei pyydä silmällä tai päästää kalan läpi ja rysän tulee olla rakenteiltaan sellainen, että hyljevahingot minimoidaan.

Ammattikalastajien etuoikeus kalastaa kieltoaikana perustuisi kalastuslain periaatteeseen ammattikalastuksen etusijasta. Rajoittuminen ammattikalastukseen merkitsee, että pyyntiponnistus on kohtuullinen ja että kalastus on helposti valvottavissa. Sen varmistamiseksi, että valikoiva lohenkalastus tapahtuu sääntöjen mukaisesti eikä luonnonlohia tuoda maihin, on tarpeen vahvistaa ankarat seuraamukset mahdollisten rikkomusten varalle. Tämän lisäksi kieltoaikana on välttämätöntä rajoittaa lohiryysien määrää ammattikalastajaa kohden sen varmistamiseksi, että kalastaja voi kokea pyydykset riittävän usein ja siten viipymättä vapauttaa pyydyksissä olevat luonnonlohet.

Lohenkalastuksen säätelyllä luonnonlohijokien Tornionjoen ja Simojoen ulkopuolella on erityistä merkitystä. Jokisuualueet muodostavat pullonkaulan luonnonlohen kutuvaelluksessa. Valikoivan lohenkalastuksen harjoittamista on vaikeaa perustella näillä alueilla, jossa luonnonlohen osuus on paljon suurempi kuin muilla rannikkoalueilla. Valikoiva lohenkalastus voi jokisuualueilla aiheuttaa suurempaa kuolleisuutta niiden luonnonlohien joukossa, jotka etsiytyvät jokeen ja joiden fysiologinen tila on heikentynyt ennen tulevaa kutua. On myös viitteitä siitä, että lohi jonkin aikaa ui ympäriinsä jokisuualueella ennen kuin se nousee jokeen. Lohilla on lisäksi vahva vaellusvietti ja näissä usein tummemmissa vesissä ne pyrkivät uimaan hapaan läpi ja niiden alttius silmäytyä on siten suurempi. Valikoiva lohenkalastus ei tämän käyttäytymisen johdosta sovellu kyseisille alueille. Tällä alueella lohenkalastusta harjoittavat ammattikalastajat tarvitsevat erityiskohtelua.

Asetuksessa 285/96 jo määriteltyjen terminaalikalastusalueiden tilanne on päinvastainen. Lohenkalastus on kieltoaikana jo nyt sallittu näillä alueilla. Olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista hankkia eväleikkausohjelmalla tietoa terminaalialueiden saaliin koostumuksesta (istutettu/luonnon lohi) ICES:lle tehtävän ehdotuksen pohjaksi. On todennäköistä, että kalastus näillä alueilla voitaisiin luokitella IBSFC:n strategian mukaiseksi puhtaaksi terminaalikalastukseksi.

Alustavien kokeiden mukaan Ruotsissa kehitetty "push-up" rysi on osoittautunut toimivaksi vaihtoehdoksi meidän olosuhteissamme. Sen suuri etu on merkittävästi helpottunut koenta ja suoja hylkeitä vastaan. On mahdollista että lohisiima- ja ajoverkkokalastus tai kalastus ankkuroiduilla verkoilla voi lohirsäkalastuksen rinnalla tarjota mahdollisuuksia puhtaalle tai valikoivalle istutetun lohien kalastukselle.

Lohisiimakalastus voisi toimia vaihtoehtona jos pyynnissä käytetyissä koukuissa ei olisi väkää ja voidaan osoittaa, että pyynnin jälkeen vapautettujen lohien kuolleisuus ei ole suuri. Nykyisten lohisiimakalastuksen rajoitusten lyhentäminen voisi parantaa lohien kalastusmahdollisuuksia. Edellytyksenä on kuitenkin, että kalastusmuoto ei pyydä suuria määriä lohismolteja, jota mahdollisesti voidaan ohjata koukun kokoa koskevilla määräyksillä.

Lohenkalastus ajoverkoilla ja ankkuroiduilla verkoilla voidaan toistaiseksi luokitella terminaalikalastukseksi vain mikäli voidaan osoittaa, ettei se pyydä luonnonlohta. Lohien vapauttaminen ei ole mahdollista näissä kalastusmuodoissa, koska lohi vahingoittuu pyynnissä. Kalastuksen on tämän vuoksi tapahduttava alueilla, joilla esiintyy yksinomaan istutettua lohta. Tutkimustulokset Yhdysvalloista viittaavat kuitenkin siihen, että myös teknisesti kehitetty verkkokalastus voitaisiin luokitella valikoivaksi kalastukseksi.

3.2 Valikoivaa lohienkalastusta koskeva tutkimus

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos RKTL suoritti vuosina 2001 ja 2002 tutkimuksen lohirsistä vapautettujen lohien eloonjäännistä. Tutkimus suoritettiin siten, että sen voitaisiin katsoa edustavan ja simuloivan varsinaista lohienkalastusta. Tämä sen takia, että johtopäätökset voitaisiin tehdä tieteellisesti katsoen edustavien tutkimusten perusteella. Ajatuksena oli suorittaa tieteellinen tutkimus ICES:lle tehtävän esityksen perustaksi IBSFC:n terminaalikalastusstrategian puitteissa ja mahdollista lohienkalastuksen säätelyn uudistamista varten.

Tutkimus tehtiin lohirsillä, joiden kalapesä oli valmistettu pienisilmäisemmästä hapaasta kuin mitä kalastusasetus (1116/82) määrää tarkoituksena välttää lohien silmäytyminen (katso kohta 3.3.). Lisäksi ne oli suunniteltu vähentämään hylkeiden aiheuttamia vahinkoja. Kyseiset rakenteet on selostettu RKTL:n raportissa (Kalatutkimuksia 184/2002: Lohien eloonjäänti rysistä vapauttamisen jälkeen).

Tutkimustulokset vuodelta 2001 osoittavat, että merkittyjen ja vapautettujen lohien eloonjäänti oli suuri ja että hyljevahinkojen vähentämiskonstruktiolla oli toivottu vaikutus. Pyyntivälineistä vapautettujen lohien kuolleisuuden arvioitiin olevan noin 15 %. Vuoden 2002 tulosten alustavien arvioiden perusteella kuolleisuus oli vastaavalla alhaisella tasolla. Eri kuolleisuuteen vaikuttavien tekijöiden ja koko tutkimuksen rakenne vuonna 2001 on selostettu RKTL:n raportissa (Kalatutkimuksia 184/2002: Lohien eloonjäänti rysistä vapauttamisen jälkeen). Vuoden 2002 tutkimuksen rakennetta ja sen lopullisia tuloksia ei vielä ollut raportoitu työryhmätyön lopettamisen ajankohtana.

RKTL:n tutkimuksen keskeiset tulokset osoittavat että:

- lohiryistä vapautettujen lohien eloonjäänti on korkea;
- isoilla lohilla on vielä korkeampi eloonjäänti kuin pienillä;
- lohien kutuvaelluskäyttäytyminen ei suuremmissa määrin häiriinny pyydystämisestä ja sen jälkeisestä vapauttamisesta;
- lohet kestävät hyvin monta pyydystämistä ja vapauttamista;
- hyljevahinkoja voidaan merkittävästi vähentää pyyntiteknisillä ratkaisuilla, ja että
- pyydetyn lohien merkintä voi kieltoaikana toimia valikoivan kalastuksen valvontakeinona.

Työryhmän mielestä RKTL:n tutkimukset olivat hyvin järjestettyjä ja vastaisivat varsinaista tilannetta kalastuksessa. Keskeiset tulokset muodostavat siten hyvän perustan valikoivan kalastuksen soveltamiseksi.

Tutkimus on tärkeä askel sovellettaessa Itämeren komission lohien toimintasuunnitelmaa. Toimintasuunnitelmaa täydennettiin syyskuussa 2002 terminaalikalastusalueita koskevalla strategialla. Strategian mukaan sopijapuolet, jotka istuttavat eväleikattuja lohismolteja ja jotka harjoittavat valikoivaa lohienkalastusta sekä vähentävät avomerellä tapahtuvaa lohien sekakalastusta saavat lisälohikiintiön puhdasta tai valikoivaa lohienkalastusta varten (katso kohta 2.1.). Kokonaisvaikutus on siten myönteinen luonnonlohikannoille ja se voi johtaa istutetun lohien hyödyntämisen lisäykseen erityisesti Suomessa ja Ruotsissa, jotka istuttavat suurimman määrän lohismolteista. Se johtaisi myös siihen, että lohien kokonaiskiintiön jako osittain perustuisi istutettuihin smolttimääriin, jota Suomi on kannattanut aina 1980-luvulta saakka.

RKTL:n aikaisempina vuosina keräämien tietojen perusteella on osoittautunut, että suuret ja luonnossa syntyneet naaraskalat aloittavat ensimmäisinä kutuvaelluksensa ja saapuvat ensimmäisinä rannikolle. Suurin osa suurista naaraslohista vaeltaa kuteakseen joessa ja niistä merkittävä osa on luonnossa kuoriutuneita. Suuret lohet ja erityisesti suuret naaraslohet ovat lisääntymistä ajatellen tärkeimpiä. Mitä pidemmältä joesta lohi smolttina aloitti vaelluksensa merelle sitä aikaisemmin se palaa jokeen kudulle. Nykyinen lohienkalastuksen säätely perustuu näihin tosiasioihin.

Tätä taustaa vasten on mahdollista aloittaa lohien kokoon perustuva säätely valikoivassa lohienkalastuksessa ennen kuin kattava eväleikkausohjelma antaa tuloksia. Mikäli kattava eväleikkaus aloitetaan vuonna 2004 istutettaville lohismolteille se antaa tuloksia vuonna 2006 kun eväleikatut lohet kahden merivuoden jälkeen palaavat rannikolle ja kattavasti vasta 2007. Lohienkalastajien tilanteen edistämiseksi ja Suomen lohikiintiön hyödyntämiseksi on välttämätöntä jo vuodesta 2003 soveltaa lohien kokoon perustuvaa valikoivaa kalastusta. Pituusrajaa on helpompi soveltaa kuin painorajaa, koska kalan pituus on helppo mitata pyydyksen koennan yhteydessä.

Koekalastuksessa 2002 RKTL keräsi tietoja Ahvenanmaalla ja Selkämerellä pyydettyjen lohien pituuksista. Mittausten mukaan Ahvenanmaan vesillä kalan keskipituus oli 78 cm ja Selkämerellä 75 cm. Alamitan (60 cm) täyttäneistä lohista noin kaksi kolmasosaa lukumäärästä laskien olivat pienempiä kuin 85 cm (N = 216). Alamitan täyttäneistä alle 85 cm lohista, jotka pyydettiin Ahvenanmaan vesiltä olivat keskipainoltaan 4,3 kiloa ja 7,1 kiloa vähintään 85 cm lohille, kun koko saaliin keskipaino oli 5,1 kiloa. Vastaavat keskipainot Selkämerellä olivat 3,4 kiloa alle 85 cm lohille, 7,2 kiloa vähintään 85 cm lohille ja 5,1 kiloa koko saaliille.

Muu koko kalastuskautta edustava ja suhteellisen uusi aineisto lohien pituusjakaumasta ja alkuperästä (luonnonlohi/istutettu) rajoittuu RKTL:n aineistoon vuodelta 2001. Se osoittaa, että luonnonlohien osuus kaksinkertaistuu niiden lohien joukossa, jotka olivat vähintään 85 cm pituisia

verrattuna luonnonlohen osuuteen pituusvälissä 60-85 cm. Tämä on vahva viittaus siitä, että suurin osa arvokkaista luonnon naaraslohista voi päättää kutuvaelluksensa jokeen, jos valikoivaa lohienkalastusta harjoitetaan pituusrajaan perustuen siten, että kolmasosa lohista vapautettaisiin. Kaikki pyydetyt lohet, jotka ovat pituusrajaa pitempiä vapautettaisiin ja ne muodostaisivat kyseisen kolmasosan.

Ammattikalastajaa kiinnostaa lohikilojen määrä, lyhyemmällä lohilla on alhaisempi keskipaino ja antavat siten alhaisemman hinnan. Pyydetyn lohien pituuden ja painon perusteella vuoden 2002 koekalastuksen aineisto (N = 216) osoittaa, että 85 cm raja olisi arviolta sallinut ammattikalastajan ottaa talteen 55 prosenttia pyydetyn lohien kokonaispainosta ja siten kokonaisarvosta. Tämä voi tavanomaisena lohivuonna antaa kohtuullisen kannattavuuden valikoivan lohienkalastuksen harjoittamiselle.

Vuosien ja eri alueiden välinen pituusvaihtelu johtaa siihen, että suhde talteen otettu/vapautettu lohi vaihtelee. Tämän vuoksi voi olla tarpeen muuttaa pituusrajaa lohisaaliin koostumuksen perusteella kalastuskauden alkupuolella. Tällöin tulee pyrkiä tasapainoon erityisesti suurten/luonnon naaraslohien suojelutarpeen ja kannattavan istutuslohen kalastuksen välillä. Rungas suurien lohien vuosiluokka toimisi perustana pituusrajan nostamiselle kohtuullisen kannattavuuden mahdollistamiseksi valikoivassa kalastuksessa. Päätöksenteon tulee tapahtua objektiivisten perusteiden perusteella ja joustavalla menettelyllä.

3.3 Kalastusvälineiden kehittäminen

Osana vapautettujen lohien eloonjäätutkimusta RKTL teki kokeita lohiloukuilla, jotka oli suunniteltu hylkeiden aiheuttamien vahinkojen vähentämiseen. Tärkein ominaisuus oli se, että loukkujen kalapesä tai suojaverkko niiden ympärillä oli valmistettu erittäin kestävästä Dynemahapaasta sekä että kalapesän nielu oli varustettu vajerikalterilla. Kalteri esti hylkeitä pääsemästä kalapesään, mutta ei vaikuttanut lohien tai siian pääsyyn kalapesään. Dynema-loukkujen rakenne on selostettu RKTL:n raportissa (Kalatutkimuksia 184/2002: Lohien eloonjäätinti rystistä vapauttamisen jälkeen).

Ei-silmällä pyytävien loukkujen kehittämisessä ja koekalastuksessa RKTL on tullut siihen, että nykyinen lohiloukkujen silmäkoon määritelmä tulisi muuttaa siten, että pyydys paremmin soveltuu valikoivaan kalastukseen. Tavoitteena on vahvistaa sopivat silmäkoot lohiloukun eri osille siten, että lohi ei "silmäydy" (tartu hapaan silmään) ja että se voi paeta metsästäviä hylkeitä. Valikoivan istutetun lohien kalastuksen edellytys on, että lohi voidaan pyytää loukuilla ilman että se vahingoittuu tai kuolee ja että luonnonlohet voidaan vapauttaa hyväkuntoisina.

Nykyinen kalastusasetus (1116/1982, 14 §) edellyttää, että merilohien ja meritaimen pyynnissä loukun silmällä pyytävässä osassa silmäkoko on vähintään 127 millimetriä ja muussa pyydyksessä vähintään 100 millimetriä. Tämä määritelmä tekee pienisilmäisemmät lohiloukut laittomiksi.

Pyydetyn luonnonlohen vapauttamisen hyväkuntoisena mahdollistava ei-silmällä pyytävien lohiloukkujen hyödyntäminen edellyttää, että nykyinen määritelmä kalastusasetuksessa muutetaan. Muutos sallisi pienisilmäisten lohiloukkujen käytön. Kieltoaikoina ainoastaan ei-silmällä pyytävät lohiloukut olisivat sallittuja. Määritelmä sisältäisi myös vaatimukset materiaalista ja muista rakenteista hyljevahinkojen minimoimiseksi. Tällä hetkellä ainoat ratkaisut ovat Dynemasta valmistetun hapaan käyttö kalapesässä tai suojaverkkona sen ympärillä sekä rakenne, joka tehokkaasti estää hylkeen pääsyn kalapesään. Sopiva ja RKTL:n kokeilema malli on kalapesän

nieluun sijoitettu vaijerikalteri. On toivottavaa, että rakennemääräysten muotoilu sallii teknisen kehityksen ja ettei se sulje pois vaihtoehtoisia malleja.

Hylkeenkestävien lohiloukkujen käyttö on välttämätöntä kaikilla alueilla, jotta pyyntimenetelmän voidaan perustella olevan valikoivaa kalastusta, jonka yhteydessä pyydetyn lohien kuolleisuus ei uhkaa nousta lisääntyneen hyljepredaation seurauksena. Jotkut alueet ovat edelleen "hyljevapaita", mutta nykyisellä lisääntymistahdilla kalastus kaikilla rannikon alueilla on pian hylkeiden hyökkäysten kohteena.

Olisi myös tarkoituksenmukaista määritellä silmäkoko siten, että lohiloukku soveltuu siian ja taimenen sekä muidenkin lajien pyyntiin. Täten se voi paremmin soveltua monipuoliseen kalastukseen kuten sitä nykyään harjoitetaan nk. kombirysillä. Koska kysymys on sulkupyödyksestä pääasia on, että kala ei silmäydy. Muutoksella olisi myös myönteinen vaikutus pyydetyn lohien ja optimaalisesti myös muun kalan laatuun, koska se ei silmäydy ja koska kala säilyy elävänä pyydyksessä kunnes se kalastajan toimesta koetaan. Sen välttämiseksi, että nykyään käytössä olevia pyydyksiä ei voitaisi hyödyntää on välttämätöntä sallia niitä.

RKTL:n alustavien ehdotusten mukaan seuraavat solmuvälit ja havasmateriaali olisi tarkoituksenmukainen ei-silmällä pyytävälle lohiloukulle:

Lohiloukun kalapesä	enintään 40 mm solmuväli ja koostuen tai ympäröity materiaalista, jota hylje ei voi rikkoa
Muut lohiloukun osat (suuosat, potkut, johtoaita)	enintään 50 mm tai vähintään 150 mm solmuväli tai muu jos materiaali ei pyydä kalaa silmällä (esim. polyeteeni ja lankapaksuus vähintään 1,5 mm)

3.4 Luonnonlohikantojen edistäminen

IBSFC:n työstämä ja vahvistama terminaalikalastusstrategia antaa suuria mahdollisuuksia luontaisten lohikantojen tilan parantamiseen. Itämeren pääaltaalla pääasiassa tapahtuva luonnonlohien ja istutettujen lohien sekakalastusta voidaan uuden strategian myötä osittain vähentää ja sen kiintiötä pienentää. Samanaikaisesti rannikkokalastusta voidaan kehittää istutetun lohien valikoivaksi kalastukseksi, joka edelleen parantaa luonnonlohen tilannetta. Tämä kehittämismahdollisuus on erittäin tärkeä, koska pääasiassa Itämeren pääaltaalla kalastavat maat toivovat nykyisen lohikiintiön nostamista luonnonlohikantojen parantuneen tilan seurauksena. Tämä voitiin todeta IBSFC:n vuosikokouksessa syyskuussa 2002, joka Suomen vastustuksesta huolimatta johti lohien kokonaiskiintiön nostamiseen (460 000 lohta).

Jos lähdetään siitä, että ICES arvioisi hyödyntämättömän istutettujen lohien osuuden esim. vuonna 2004 olevan 100 000 lohta, tämä määrä jaettaisiin niiden valtioiden kesken, jotka soveltavat terminaalikalastusstrategiaa niiden istuttamien lohismolttien osuuksien mukaan. Määrästä 75 % tulisi EU:lle (75 000 lohta) ja tästä määrästä 41 % Suomelle (31 000 lohta) ja 56 % Ruotsille (42 000 lohta). Suomi vähentäisi normaalista sekakalastuksen lohikiintiöstään puolet tästä määrästä (15 500 lohta) kuten Ruotsikin (21 000 lohta). Näin ollen sekakalastus vähenisi yhteensä 36 500 lohella, joista arviolta 20 % on luonnonlohia (7 300 lohta). Arviolta siis 7 300 luonnonlohta säästyisi sekakalastuksesta ja voisi sen sijaan palata kotijokiinsa. Säästyneiden luonnonlohien määrä on suuri ja voisi olla huomattavasti suurempi, jos pyrittäisiin edelleen vähentämään sekakalastusta Itämeren pääaltaalla ja kehitettäisiin istutetun lohien kalastusta.

3.5 Hyljekannan säätelyn kehittäminen

Hyljekannan hoito on hallinnollisesti jaettu kahteen ministeriöön. Halli ja Itämeren norppa luokitellaan metsästyslaissa riistaksi ja vastuu eri hyljelajien hoidosta kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle. Luonnon suojelua, elinympäristöä ja uhattuja lajeja koskevat luonnonsuojelulain mukaiset kysymykset kuuluvat ympäristöministeriön hallinnonalaan.

Hylkeet tulee riistanhoitoviranomaisten toimesta hoitaa siten, että hylkeillä pitkällä aikavälillä on suotuisa suojelutaso ja että hyljevahingot pysyvät mahdollisimman alhaisella tasolla suhteessa kannan kokoon. Hyljevahinkoja ennaltaehkäistään metsästyksellä. Metsästystä tulee ohjata siten, että se tapahtuu kestävän käytön periaatteen mukaisesti.

Hyljekantojen kalataloudelle aiheuttamat vahingot ovat nousseet tasolle, jota ei voida hyväksyä. Tietyillä alueilla hyljekannan kasvu on muodostunut suurimmaksi uhaksi rannikko- ja saaristokalastuksen säilymiselle. Mikäli hyljekantojen annetaan kasvaa vastaisuudessakin on erittäin suuri vaara, että suuri osa rannikko- ja saaristokalastuksesta loppuu.

Hyljekannan säätelyyn liittyen olennainen kysymys on, että kannan suotuisa suojelutaso ei vaarannu. Hallikannan säätely on osittain Suomen, Ruotsin ja Viron yhteinen kysymys ja kuuluu siten hallinnollisesti neuvoston direktiivin 92/43/ETY alaisuuteen. Direktiivin mukaan populaation suojelun taso on suotuisa, kun kannan kehittyminen osoittaa, että laji pitkällä aikavälillä pysyy luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana ja lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa ja että kannan pitkäaikaiseksi säilymiseksi on riittävän laaja elinympäristö. Itämeren hallikanta täyttää nämä kriteerit myös nykyistä alhaisemmalla tasolla. Kanta on voinut kasvaa voimakkaasti paljon alhaisemmalta tasolta ilman, että siihen on liittynyt kannan koosta johtuvia lisääntymisongelmia. Joka tapauksessa ei voida odottaa, että hallikannat tänään olisivat yhtä runsaslukuisia kuin 100 vuotta sitten. Itämeren olosuhteet ovat nykyään kokonaan erilaiset ja yhteiskunnan toiminnot kokonaan toisenlaiset.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen suorittaman kyselyn mukaan (hyljevahinkotyöryhmä MMM 2000:14) saalisvahingot lisääntyivät merkittävästi vuosina 1997-1999. Suomen Ammattikalastajaliiton vuonna 2001 suorittama kysely osoitti, että saalisvahinkoja vuosina 1990-1996 ei pidetty merkittävinä, vaan ne olivat satunnaisia ja harvinaisia. Tätä taustaa vasten voidaan kalatalouden näkökulmasta saavuttaa hyväksyttävä tilanne, kun hyljekanta on samalla tasolla kuin vuonna 1996.

Koko Itämeren kartoituksissa laskettiin vuonna 1995 yhteensä 5 300 hallia. Kun arviolta 30 prosenttia ei havaita se tarkoittaa, että kokonaismäärä oli 7 570 eläintä. 10 prosentin kasvunopeudella hallien lukumäärä oli vuonna 1996 arviolta 8 330 eläintä, eli vähän enemmän kuin puolet vuoden 2002 lukumäärästä.

Voidakseen paremmin vastata vaatimukseen vahinkojen ennaltaehkäisemistoimista ja siihen liittyvästä metsästyksestä, ottaen huomioon erityisesti loppusyksyn ja talven rannikonläheisen kalastuksen, metsästyskausia tulisi muuttaa ja metsästyslupan edellytys poistaa. Nykyisillä metsästysajoilla (16.4-15.10) metsästäjät eivät kykene kaatamaan edes niitä harvoja halleja, joita varten luvat on myönnetty. Metsästyslupien hyödyntämisaste ei ole edes saavuttanut puolta metsästyskiintiöstä. Ruotsissa hallin metsästys sallitaan 1.5-31.12 välisenä aikana ja Ahvenanmaalla 28.5-31.3 välisenä aikana. Metsästysaika tulisi muuttaa siten, että rauhoitus aika on ainoastaan varsinainen ajanjakso, jolloin kuutti on riippuvainen hyljenaaraasta. Lisääntynyt ja tehostunut

metsästys palauttaisi hallien luontaisen arkuuden ihmistä kohtaan ja johtaisi normaaliin tilanteeseen, jossa hylkeet karttavat ihmistä.

3.6 Hylkeenkestävien kalastusvälineiden kehittämistä koskeva tutkimus

Vaikka metsästys on hyljekannan säätelyn ja hyljevahinkojen vähentämisen tärkein väline, on tärkeää jatkaa työtä sellaisten keinojen kehittämiseksi, joilla kalastusta voidaan suojata hylkeiden hyökkäyksiltä. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos on joidenkin vuosien ajan tehnyt työtä kehittämiseksi nk. "hyljevarmaa" rysää. Kehittämistyön tulokset ovat tältä osin lupaavia. Sen sijaan mitään kehittämistyötä ei ole tehty verkkokalastuksen suojaamiseksi, joka on kalastusmuoto, jossa hyljevahingot kokonaisuutta katsoen ovat suurimmat. Yleisesti voidaan todeta, että tutkimus- ja kehittämistyö koskien hylkeitä, hyljevahinkoja ja mahdollisuuksia suojautua hylkeiden hyökkäyksiltä ovat Suomessa vasta käynnistysvaiheessaan.

4. Ehdotukset toimenpiteiksi

Edellä esitettyä taustaa vasten työryhmä tekee seuraavat ehdotukset:

4.1 Lohiasetuksen muuttaminen

Työryhmä ehdottaa, että ammattikalastajille, jotka pyytävät lohta ei-silmällä pyytävillä hylkeenkestävillä lohiloukuilla annettaisiin poikkeus lohenkalastuskielloista vuodesta 2003 lähtien. Poikkeus koskisi kalastusta ei silmillä pyytävillä lohiloukuilla (kts. kohta 4.2.) ja rajoitettaisiin neljään loukkuun ammattikalastajaa kohden. Kieltoaikoina ainoastaan eväleikattu lohi olisi sallittu saalis. Lohi, jolla on rasvaevä, tulisi sen tilasta riippumatta (elävä, vahingoittunut tai kuollut) vapauttaa takaisin mereen. Poikkeus ei koskisi säätelyaluetta IV (leveysasteesta 65°30'N pohjoiseen) koska se on luonnonlohen onnistuneen kutuvaelluksen kannalta pullonkaula-alue sekä lohen muuttuneen käyttäytymisen takia.

Vuosina 2003-2006 kun eväleikattua lohta ei vielä kattavasti esiinny meressä tietyn pituinen lohi olisi sallittua saalista. Pituusrajaa pidempi lohi luokiteltaisiin luonnonloheksi ja tulisi vapauttaa. Pituusraja määräytyisi vuosittain lohisaaliin koostumuksen perusteella, joka on saatu huhtikuun loppuun mennessä siten, että oletettu vapautettavien lohien osuus kaikista saaliiksi saatavista alamitan täyttävistä lohista on vähintään kolmasosa. Maa- ja metsätalousministeriön ehdotetaan lisäksi antavan ohjeita (mm. kirjanpito vapautetuista lohista ja pidetyn lohen merkinnästä sekä pituusrajan laskennasta) kyseisen kalastuksen harjoittamisesta.

Työryhmä ehdottaa siten, että seuraavat uudet 4 ja 5 momentit lisätään lohiasetuksen 2 §:ään (285/96):

2 §
Merikalastus

Edellä 1 momentin 1-3 kohdissa säädetystä huolimatta kalastuslain (286/1982) 6 a §:ssä tarkoitetut ammattikalastajat saavat harjoittaa lohenkalastusta enintään neljällä lohiloukulla, joiden rakenne sallii lohen vapauttamisen hyväkuntoisena mereen. Tällaisen lohiloukun rakennetta koskevat määräykset annetaan kalastusasetuksen (1116/1982) 14 § 3 momentissa. Ainoastaan lohi, jolta puuttuu rasvaevä saadaan pitää tällaisessa kalastuksessa. Tällainen lohi saadaan myydä ainoastaan erityisellä merkillä varustettuna. Kaikki saaliiksi saatu lohi, jolla on rasvaevä on viipymättä vapautettava takaisin mereen.

Vuosina 2003, 2004, 2005 ja 2006 edellä 4 momentin mukaisesti harjoitetussa kalastuksessa saaliiksi saatu lohi, jolla on rasvaevä saadaan pitää mikäli lohi ei ylitä määrättyä pituusrajaa. Pituusraja määräytyy vuosittain huhtikuun loppuun mennessä saadun lohisaaliin koostumuksen perusteella siten, että oletettu vapautettavien lohien osuus kaikista saaliiksi saatavista alamitan täyttävistä lohista on vähintään kolmasosa. Maa- ja metsätalousministeriö antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita kyseessä olevan kalastuksen harjoittamisesta ja pituusrajan laskennasta sekä laskentamenetelmästä.

—

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

4.2 Kalastusasetuksen muuttaminen

Työryhmä ehdottaa, että seuraava uusi 3 momentti lisätään kalastusasetuksen 14 §:ään (1116/82):

14 §

Lohiloukku, joka sallii lohen vapauttamisen hyväkuntoisena mereen tulee olla rakennettu seuraavasti:

- 1) kalapesän tulee koostua tai olla sellaisen hapaan ympäröimänä, jota hylje ei voi rikkoa ja kalapesän hapaan solmuvälin tulee olla enintään 40 millimetriä;*
- 2) loukun muiden osien (suuosat, potkut, johtoaita) hapaan solmuvälin tulee olla enintään 50 millimetriä tai vähintään 150 millimetriä tai koostua hapaasta, joka ei pyydä silmällä ja jonka langan paksuus on vähintään 1,5 millimetriä, ja*
- 3) kalapesän nielun tulee olla varustettu rakenteella, joka estää hylkeen pääsyä sisään kalapesään.*

—

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

Edellä annettu ei-silmällä pyytävän lohiloukun määritelmä on alustava. Määritelmää tulee tarvittaessa tarkentaa vuosien 2001-2002 koekalastustulosten tarkemman analysoinnin jälkeen sekä

ottamalla huomioon alueellisia eroja, joka ei ollut mahdollista työryhmätyön aikataulussa. Maa- ja metsätalousministeriön ja riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tulee tehdä tämä kiireellisessä järjestyksessä, jotta löydettäisiin mahdollisimman pian toimivia ratkaisuja vuoden 2003 kalastuskaudelle.

4.3 Metsästysasetuksen muuttaminen ja hyljekannan säätely

Työryhmä ehdottaa, että metsästysasetuksen (666/93) 24 § muutetaan siten, että hallin yleinen rauhoitus aika lyhennetään nykyisestä 16.10-15.4 kauteen 1.3-15.4. On tärkeää, että muutos astuu voimaan jo syksyllä 2002, jotta metsästyslupien kokonaismäärä (230) voidaan täysin hyödyntää jo kuluvan metsästyskauden aikana. Työryhmä ehdottaa myös, että metsästys tulee muuttua nykyisestä lupametsästyksestä yleiseksi metsästykseksi, jossa metsästys keskeytetään metsästysviranomaisen toimesta kun metsästyskiintiö on saavutettu. Tämä tehostaisi metsästyskiintiön hyödyntämistä.

Työryhmä ehdottaa lisäksi, että maa- ja metsätalousministeriö tuleville metsästyskausille vahvistaa hallien kokonaismäärän, joka voidaan metsästysvuonna kaataa siten, että Suomen kalastusvyöhykkeellä ja/tai aluevesillä tilapäisesti tai pysyvästi oleskelevien hallien lukumäärä vähenee vuoden 2002 tasosta. Tavoitteena on mahdollisimman pian saada pienempi hallikanta, joka saalis- ja pyydysvahinkojen, kalanviljelylaitoksille aiheuttamien vahinkojen ja kannan vaatiman kalaravinnon määrän kannalta on hyväksyttävissä kuitenkin samalla heikentämättä hyljepopulaatioiden suotuisaa suojelutasoa.

Varovaisuusperiaate huomioon ottaen työryhmä katsoo, että tulee pyrkiä 10 000 eläimen hallikantaan. Tämä olisi hyväksyttävissä kalatalouden kannalta ja yhdenmukaista hallipopulaation suotuisan suojelutason periaatteen kanssa. Norppakannan tilaa koskevien vähemmän tarkkojen tietojen takia norppakannan hoitoon otetaan kantaa vasta, kun on kerätty enemmän tietoa kannasta.

4.4 Tukitoimenpiteitä ammattikalastajille

Työryhmä ehdottaa, että maa- ja metsätalousministeriö antaa ohjeita TE-keskuksille, joiden mukaan niiden tulee myöntää 80 prosentin investointituki ei silmällä pyytävillä ja hylkeenkestäville lohilooukuille toimenpiteenä pienimuotoisen rannikkokalastuksen tukemiseksi. Tämä toimenpide tulee tehdä kiireellisessä järjestyksessä ennen kalastuskautta 2003. Tukitaso vastaa Ruotsissa sovellettavaa.

Työryhmä ehdottaa, että maa- ja metsätalousministeriö osana luontaisten lohikantojen edistämistä ja rajoitusalueen IV:n ammattimaisen lohenkalastuksen kehittämismahdollisuuksien rajallisuuksien vuoksi selvittää mahdollisuudet seisovilla pyydyksillä tapahtuvan lohen kalastusoikeuden lunastamiseen kyseisellä alueella tai muita tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä.

Työryhmä ehdottaa myös, että Suomi lähestyy uudestaan Euroopan komissiota ehdotuksella jatkaa ammattikalastajille myönnettävää hylkeiden aiheuttamien saalisvahinkojen korvaamista. Kyseisiä korvauksia maksetaan pysyvästi Ruotsissa. Tämän lisäksi ehdotetaan, että kalastusvakuutusta kehitetään siten, että se kattaa täysin hylkeiden kalastusvälineille aiheuttamat vahingot.

Ammattimaisen rannikkokalastuksen harjoittaminen ja kehittäminen edellyttää, että suuren hyljekannan aiheuttamat vahingot ammattikalastajien kalastusvälineille ja kalasaaliille kompensoidaan kokonaisuudessaan.

4.5 Lohen vaelluspoikasten istuttaminen

Työryhmä ehdottaa, että istutetaan ainoastaan eväleikattua lohta. Tämä toimenpide tulee aloittaa mahdollisimman pian ja kattavasti IBSFC:n päätöslauselman mukaisesti viimeistään kevään 2004 istutuksia varten sekä läheisessä yhteistyössä Ruotsin kanssa. Kattava valikoiva lohenkalastus Pohjanlahdella edellyttää, että kaikki lohismoltit eväleikataan ennen istutusta.

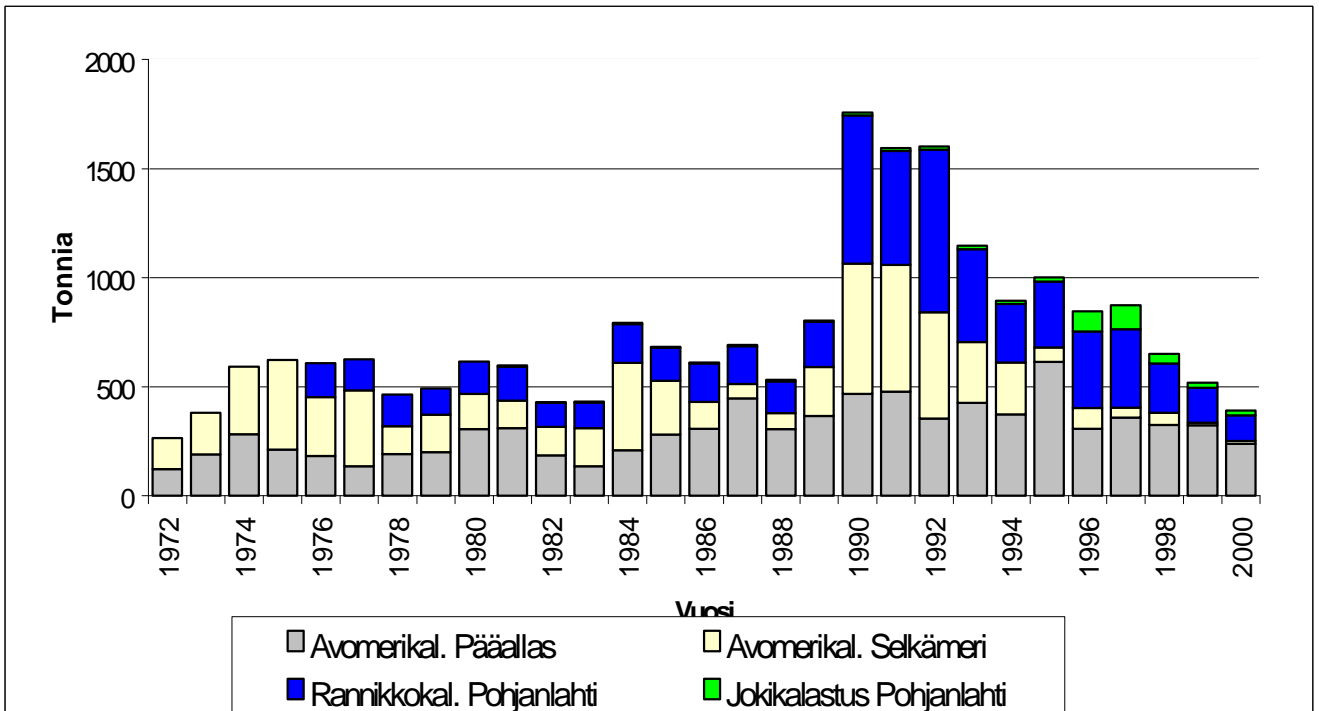
On tärkeää, että eväleikkaus tehdään myös Suomenlahdella, jotta voidaan kerätä aineistoa, joka osoittaa, että suomalaisten lohisaaliit rysillä ja siimoilla koostuvat vain istutetusta lohesta ja siten voidaan määritellä terminaalikalastukseksi IBSFC:n päätöslauselman mukaisesti.

4.6 Tutkimustoiminta

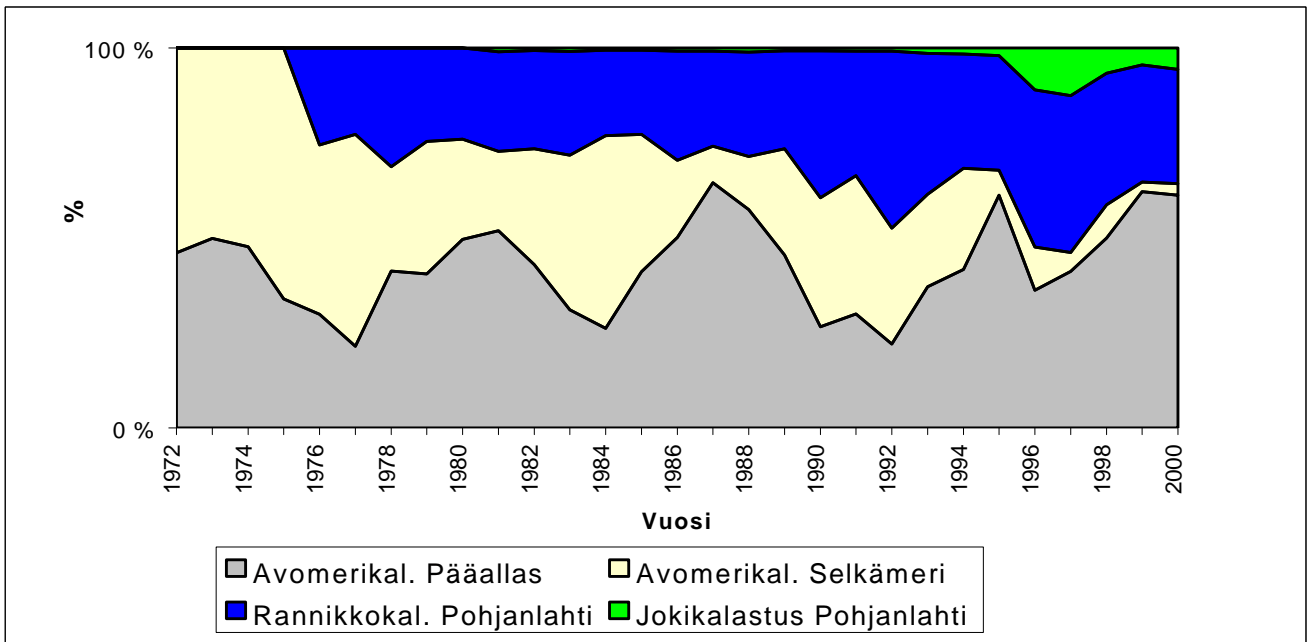
Työryhmä ehdottaa, että RKTL jatkaa ja tehostaa työtään hylkeenkestävien kalastusvälineiden kehittämiseksi ja kokeilemiseksi kuten Ruotsissa kehitettyä "push-up" loukkua ja vaihtoehtoisia kalastusmuotoja kuten katiskapyyntiä, pyyntiä merroilla ja nuotalla. Myös työtä toimivien hyljeansojen ja menetelmiä hylkeiden karkottamiseksi pyydyksistä tulee jatkaa.

On tärkeää, että RKTL mahdollisimman pian kehittää tutkimustoimintaansa kattamaan sekä valikoivan lohisiimapyynnin ja muut kalastusmuodot, kuten ajoverkot ja ankkuroidut verkot alueilla, joilla luonnonlohen ei oleteta esiintyvän tai hapaan rakenteella, joka ei vahingoita kalaa.

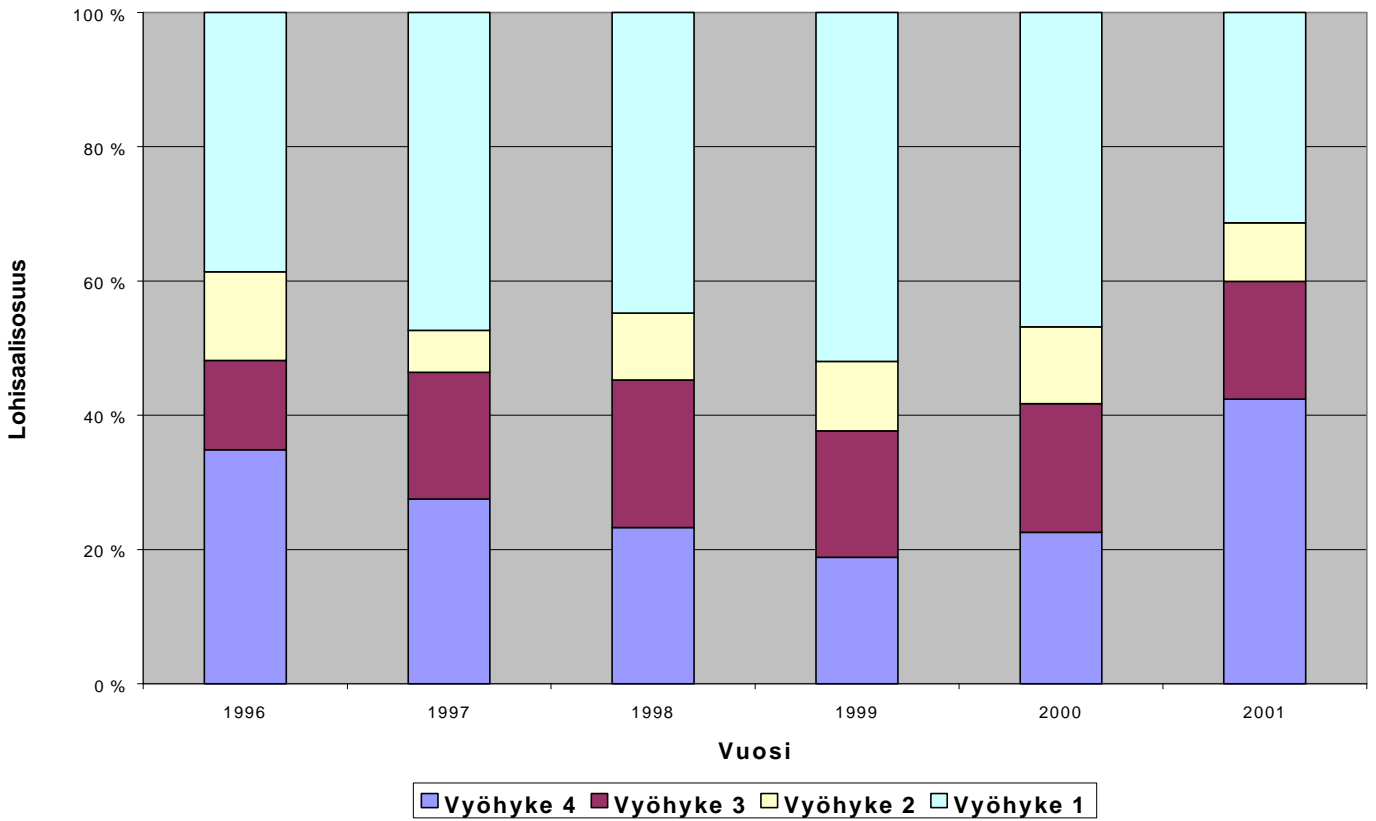
Terminaalikalastusalueilla pyydettyjä lohia tulee analysoida, jotta saadaan aineistoa niiden mahdolliseksi luokittelemiseksi IBSFC:n mukaisiksi terminaalikalastusalueiksi. Myös potentiaalisia uusia terminaalikalastusalueita tulee tutkia pitkin koko rannikkoa.

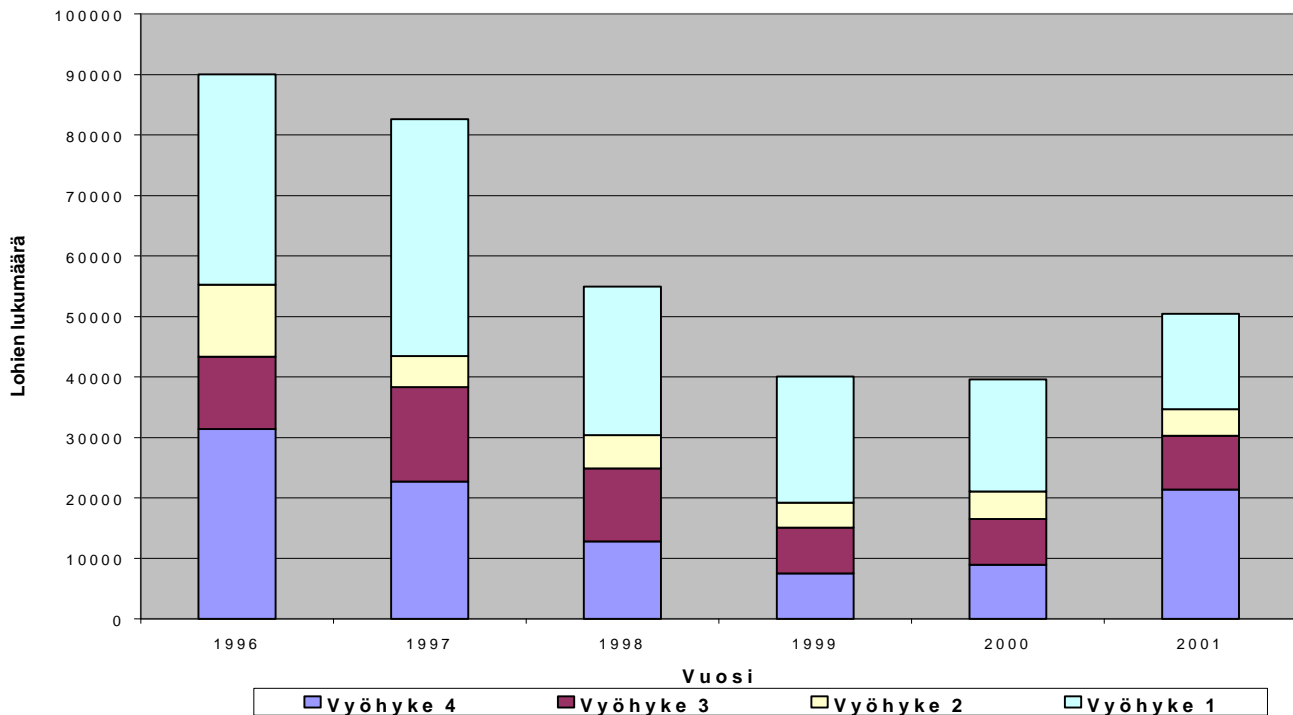
Kuva 1. Suomen lohisaaliit Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden alueelta. Vuosien 1972-1975 Selkämeren avomerisaaliissa mukana myös Pohjanlahden rannikkokalastuksen saalis, koska saaliita ei tilastoitu kalastusmuodoittain (RKTLn tilasto).

Kuva 2. Suomen lohisaaliiden suhteelliset osuudet Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden alueelta. Vuosien 1972-1975 Selkämeren avomerisaaliissa mukana myös Pohjanlahden rannikkokalastuksen saalis, koska saaliita ei tilastoitu kalastusmuodoittain (RKTLn tilasto).

Kuva 3. Kiintiöseurannan mukainen Suomen lohisaalis rajoitusalueittain. Vyöhykkeiden sijainnit karkeasti seuraava: Vyöhyke 1 = Selkämeri, Saaristomeri ja Pohjoinen Itämeri, Vyöhyke 2 = Merenkurkku, Vyöhyke 3 = Perämeri, Vyöhyke 4 = Perämeren pohjukka.

Kuva 4. Kiintiöseurannan mukainen Suomen lohisaaliiden suhteelliset osuudet rajoitusalueittain. Vyöhykkeiden sijainnit karkeasti seuraava: Vyöhyke 1 = Selkämeri, Saaristomeri ja Pohjoinen Itämeri, Vyöhyke 2 = Merenkurkku, Vyöhyke 3 = Perämeri, Vyöhyke 4 = Perämeren pohjukka.

Liite 1

Liite 2 Täydentävä lausuma

Allekirjoittanut toteaa lohen rannikkokalastuksen kehittämistyöryhmän muistion johdosta täydentävänä lausumana seuraavaa:

Työryhmä on etsinyt tasapainoa ammattimaisen rannikkokalastuksen edellytysten parantamisen ja luonnonlohikantojen tilan parantamisen välille. Luonnonlohikantojen tila on todellisuudessa jo viime vuosien aikana ammattikalastuksen suurten uhrausten johdosta suuressa määrin parantunut. Toisaalta rannikkokalastus on säätelyn johdosta samana aikajaksona vähentynyt voimakkaasti.

Hylkeen ammattikalastukselle samana ajanjaksona vastaavasti aiheuttamat suuret vahingot ovat tehneet tilanteen entistä vakavammaksi, myös alueilla, joilla lohella ei ole niin suurta merkitystä rannikkokalastuksen kannattavuudelle. Hylje voidaan tällä hetkellä pitää suurimpana erillisenä uhkana rannikko- ja saaristokalastukselle kokonaisuutena.

Työryhmä tekee eräitä ehdotuksia, joita nopealla aikataululla tulee toimeenpanna rannikkokalastuksen säilymisen mahdollistamiseksi ja siten antaa kuluttajille kotimaisia vaihtoehtoja kauppojen kalatiskailla myös tulevaisuudessa.

Työryhmän toimenpide-ehdotusten johdosta allekirjoittanut haluaa painottaa seuraavaa:

1. Kalastuksen säätelyssä tulee sekä biologiset tekijät että säätelyn sosio-ekonomiset vaikutukset selvittää. Siirtyminen uuteen strategiaan lohen hyödyntämiseksi uusiutuvana luonnonvarana, jossa myös suojelutekijällä on suuri merkitys, edellyttää, että kalastusta voidaan harjoittaa kannattavasti, koska siirtyminen uusiin pyyntivälineisiin vaatii yrittäjiltä investointeja ja siten uskoa kalastuksen tulevaisuuteen. Vaikka investointituki on suhteellisen korkea, uusien pyydysten korkea hinta johtaa kalastajan kannalta huomattavaan nettoinvestointiin. Vapautettavan lohen pituusrajan tulee siten olla tasolla, joka turvaa kannattavan kalastuksen. Kalastajan pitämän kalan osuuden on siten muodostettava vähintään 75 % pyydetyn lohen kokonaispainosta.
2. Suomen Ammattikalastajaliiton lähtökohtana on, että kaikkien ammattimaisten rannikkokalastajien toimintaa tulee samoin ehdoin voida kehittää. Tämän tulee myös päteä kalastukselle säätelyalueella IV. Valtiovallan tulee huolehtia siitä, että kyseisten ammattikalastajien sosio-ekonominen tilanne kaikissa tilanteissa turvataan.

Lapinjärvi 30.9.2002

Kim Jordas
Toimitusjohtaja
Suomen Ammattikalastajaliitto

MMM:n vuonna 2002 julkaisemat työryhmämuistiot

- 2002:1 Tornionjokityöryhmän loppuraportti
- 2002:1b Slutrapport av arbetsgruppen för Torne älv
- 2002:2 Kotimaisen naudanlihatuotannon elvyttämistä selvittävä työryhmä. Loppuraportti
- 2002:3 Ortoilmakuvatietokantatyöryhmän muistio
- 2002:4 Siemenalan toimintaohjelman loppuraportti
- 2002:5 Ehdotus luonnonmukaisen elintarviketalouden painoaloiksi.
Luonnonmukaisen tuotannon tutkimustarpeita arvioivan työryhmän muistio
- 2002:6 Metsämarja ja sienialan –työryhmän muistio
- 2002:7 Kasvisten laadun omaavalvontajärjestelmän kehittäminen
- 2002:8 Ehdotus luonnonmukaisen tuotannon valvonnan kehittämisestä
- 2002:9 Salaojituksen tavoiteohjelma 2020
- 2002:10 Maaseudun asunto- ja matkailurakentamisen kehittäminen
- 2002:11 Hyvä hallintotapa maataloushallinnossa
- 2002:12 Maaseutuelinkeinojen rahoituslainsäädöstyöryhmän muistio
- 2002:13 Kalastusmuseo
- 2002:14 Liito-orava työryhmän väliraportti
- 2002:15 Metsiensuojelun luokittelun ja tilastoinnin yhtenäistämistyöryhmä
- 2002:16 Siemenperunakeskuksen tehtävänä olevan toiminnan kehittäminen. Loppuraportti
- 2002: 17 Eläinjätestrategia vuoteen 2007
- 2002: 18 Valtionapuorganisaatioiden taloushallinnon ohjausta ja valvontaa kehittävän työryhmän loppuraportti
- 2002:19 Metsänomistajien neuvonnan kilpailuttaminen
- 2002:20 Lohen rannikkokalastuksen kehittämistyöryhmän muistio
- 2002:20b Betänkande av arbetsgruppen för utvecklandet av laxfisket vid kusten

